

SXEDIO-B.18

22.4.1974: Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ "ΕΘΝΙΚΗ" ΔΙΚΑΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗ ΣΕ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΣΕ ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ Ο ΚΥΠΡΙΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΑΓΟΡΑΣΕ ΚΤΗΜΑ ΣΤΙΣ ΣΕΥΧΕΛΛΕΣ ΓΙΑ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΟΛΥΤΕΛΟΥΣ ΕΠΑΥΛΕΩΣ

Στις **22** Απριλίου **1974**- τρεις μόλις μήνες πριν από την έκρηξη του πραξικοπήματος- άρχισε στη Λευκωσία η δίκη της εφημερίδας "Εθνική" της εφημερίδας που υποστήριζε φανατικά την ΕΟΚΑ Β και γενικά την αντιμακαριακή παράταξη.

Η εφημερίδα "Εθνική", η οποία στις **26** Απριλίου **1974** κυκλοφόρησε με τον πυχιαίο τίτλο " Ζήτω η ΕΟΚΑ Β", στηριζόμενη σε δημοσίευμα της γαλλικής εφημερίδας "Φιγκαρώ", είχε δημοσιεύσει την πληροφορία ότι ο Πρόεδρος Μακάριος είχε αγοράσει κτήμα στις Σεϋχέλλες (όπου είχε εξορισθεί το **1956** από τους Άγγλους), ότι έκαμε σχέδια για ανέγερση έπαυλης και ότι ετοιμαζόταν για να μετακομίσει εκεί.

Το δημοσίευμα για την εξσφάλιση τουλάχιστον του κτήματος ήταν αληθινό, αλλά κρίθηκε δυσφημητικό για τον Πρόεδρο Μακάριο, γιατί, όπως αναφέρθηκε στο δικαστήριο η αλήθεια σε θέμα δημοσίου ενδιαφέροντος ή η κριτική σε ορθά γεγονότα δεν αποτελούσε υπεράσπιση σε κατηγορία σε θέματα εξύβρισης του Αρχηγού της Πολιτείας, με βάση το άρθρο **46Α** του Ποινικού Κώδικα για προστασία του Αρχηγού του κράτους.

Στην περίπτωση αυτή ο διευθυντής της εφημερίδας Χαράλαμπος Χαραλάμπους φυλακίστηκε τελικά για δυσφήμιση του Προέδρου Μακαρίου παρά το γεγονός ότι ήταν αλήθεια ότι ο Πρόεδρος Μακάριος είχε αγοράσει κτήμα στις Σεϋχέλλες, το οποίο δωρήθηκε μάλιστα μετά τον θάνατο του από την αδελφή του Μαρία Χατζηκλεάνθους που πήγε για τον σκοπό αυτό στις Σεϋχέλλες και υπέγραψε για τη μεταβίβαση

του στην Κυβέρνηση των Σεϋχελλών.

Στις 8 Μαρτίου 1974 έγραφε η "Εθνική" κάτω από τους τίτλους "Ως ανέφερεν προς την "Φιγκαρώ" ο κ. Πρόεδρος, ετοιμάζεται διά Σεϋχέλλας, αποκαλύπτωμεν ότι ανεγείρει "έπαυλιν":

" Η υποτίμησις την οποίαν έκαμεν ο κ. πρόεδρος μέσω του απεσταλμένου της γαλλικής εφημερίδας "Φιγκαρώ", ότι διαθέτει "ένα κτήμα εις τας Σεϋχέλλας, όπου είχεν εξορισθή υπό των Αγγλων, φέρει εις την επικαιρότητα το θέμα, με πόσας μεγάλας προσπάθειας και με πόσον μέγα ποσόν κατώρθωσεν ούτος να γίνη κύριος του κτήματος εκείνου.

Από ετών αγγλικαί εφημερίδες είχαν δημοσιεύσει πληροφορίας ότι ο κύριος Πρόεδρος επεζήτη να γίνει κύριος του κτήματος εκείνου εις τας μαγευτικές Σεϋχέλλας, αλλ' ότι ο άγγλος ιδιοκτήτης αντιληφθείς, ως φαίνεται, την μεγάλην οικίαν και μίαν απέραντον έκτασιν γης, όπου προέβαλλον τα γνωστά εις την Αφρικανικήν ήπειρον πανύψηλα φοινικόδεντρα.

Διά να είπη οπωσδήποτε ο κ. Πρόεδρος προς τον γάλλον δημοσιογράφον: "Εχω ένα κτήμα εις τας Σεϋχέλλας όπου είχα εξορισθή υπό των Αγγλων", σημαίνει ότι ούτος μαγευμένος από την ωραίαν εκείνην περίοδον της εξορίας του εις τας ανωτέρω εξωτικές νήσους, αφού ματαίως κατέβαλε προσπάθειας να αποκτήση την κυβερνητικής ιδιοκτησίας έπαυλιν "Σαν Σουσί", όπου διέμενεν, κατώρθωσε διά της προσφοράς σημαντικού ποσού χρημάτων να δελεάση τον άγγλον ιδιοκτήτην του κτήματος εις την ιδίαν νήσον να πωλήση εις αυτόν τούτο. Κατά τους υπολογισμούς δε των αγγλικών εφημερίδων, αι οποίαι προέβησαν εις σχετικές αποκαλύψεις το κτήμα ηγοράσθη υπό του κυπρίου Προέδρου αντί μερικών εκτοντάδων χιλιάδων λιρών.

Ως είμεθα σήμερα εις θέσιν να αποκαλύψωμεν, ο κ. Πρόεδρος γενόμενος κάτοχος του κτήματος, το οποίον και μετέβη εις Σεϋχέλλας προ δύο περίπου ετών, επεθεώρησεν όταν είχεν επισκεφθή την Κένυαν,

διά να βαπτίση και εκχριστιανίση μερικούς μαύρους, ανέθεσεν εις ειδικούς να καταρτίσουν τα σχέδια διά την ανέγερσιν μεγαλοπρεπούς επαύλεως, διαθετούσης όλας τας συγχρόνους ανέσεις. Δείγμα της τεραστίας εκτάσεως του κτήματος, τούτου και των σχεδίων της ανεγερθησομένης επαύλεως-ανακτόρου όπου ο κύριος Πρόεδρος προτίθεται να ζήσει, παρέχουν τα δημοσιευόμενα δύο σχεδιαγράμματα εις τας παραπλεύρους στήλας της Εθνικής".

Αι ανωτέρω αποκαλύψεις εντείνουν τας από πολλού υφισταμένας απορίας του λαού διά την οικονομικήν κατάστασιν του κ. Προέδρου. Διότι υπολογίζεται ότι το εξαγορασθέν κτήμα εις Σευχέλλας, καθώς και το ανεγερθησόμενον πολυτελές κτίριον εντός αυτού μετά το δημιουργηθησόμενου μαγευτικού κήπου πέριξ αυτού θα στοιχίσουν εν συνόλω πλέον του ενός εκτομμυρίου λιρών.

Συναφώς σοβαροί παρατηρηταί των εσωτερικών κυπριακών πραγμάτων, ενώπιον των οποίων ετέθη χθες το θέμα, εύρον μίαν εισέτι σοβαρωτάτην αιτίαν διά να εγείρουν το ζήτημα της αναγκαιότητας εισαγωγής του θεσμού (του ισχύοντος ήδη εν Ελλάδι και εις πολλάς άλλας πολιτισμένας χώρας του "πόθεν έσχες"). Ο θεσμός ούτος προσέθετον εφαρμοζόμενος θα ικανοποιεί το έντονον λαϊκόν αίσθημα. Και ο θεσμός ούτος επιβάλλεται να εφαρμοσθή γενικώς καλύπτων τους πάντας, από τη τάξιν των μεγιστάνων του πλούτου οι οποίοι εξεπήδησαν υπό την κάλυψιν του ζυριχικού καθεστώτος μέχρι και του τελευταίου κυβερνητικού υπαλλήλου και μέχρι ακόμη αυτού τούτου του αρχηγού της Πολιτείας.

Οι δημόσιοι άνδρες κατά κοινώς παραδεδεγμένην αρχήν οφείλουν να υφίστανται τον έλεγchon, όχι μόνον διά την παλιτικήν των, αλλά και διά τον τρόπον με τον οποίον διεχειρίσθησαν τα κοινά, ώστε να μη αφήνεται ουδεμία αμφιβολία περί του ότι το δημόσιον συμφέρον κατίσχυε πάντοτε των σκέψεων και των ενεργειών των".

Το δεύτερον δημοσίευμα υπό η ημερομηνίαν **9.3.1974** και υπό τον τίτλον "πόθεν έσχες" έχει ως εξής:

"Ζωηράν εντύπωσιν προεκάλεσαν εις το ευρύτατον κοινόν αι αποκαλύψεις , εις τας οποίας προέβη χθες η "Εθνική" εν σχέσει με τα σχέδια του κ. Προέδρου να ανεγείρη πολυτελή έπαυλιν επί κτήματος το οποίον ως ο ίδιος είπεν εις Γάλλον δημοσιογράφον, ηγόρασεν εις τας μαγευτικές Σεϋχέλλας. Ιδιαιτέρως ζωηράν εντύπωσιν προεκάλεσε το ποσόν του ενός περίπου εκατομμυρίου λιρών, το οποίον ως υπολογίζεται υπό ειδικών θα απαιτηθή διά να ικανοποιηθή η φιλόδοξος αυτή επιθυμία του κ. Προέδρου.

Οταν ο κυπριακός λαός ευρίσκεται σήμερον εις τόσον δυσχερή οικονομικήν κατάστασιν, μη δυνάμενος κατά την μεγίστην πλειονότητα του να αντιμετωπίση το δύσκολον πρόβλημα της ζωής λόγω της μεγάλης και αποτόμου ακριβείας όλων των ειδών πρώτης ανάγκης αποτελεί σκάνδαλον δι' αυτόν να πληροφορηται ότι ο κ. πρόεδρος του κάμνει μεγαλεπήβολα σχέδια, τα οποία μόνον μεγιστάνες του πλούτου δύνανται να κάμνουν.

Η "Εθνική" λαμβάνουσα αφορμή εξ όλων τούτων εισηγήθη εις την χθεσινήν της έκδοσιν ότι χάριν του μη σκανδαλισμού του λαού, επιβάλλεται εις την κυβέρνησιν να εισαγάγη τον θεσμόν του "πόθεν έσχες", όπως ισχύει εν Ελλάδι και εις πολλάς άλλας πεπολιτισμένας χώρας. Κι' ο θεσμός ούτος θα εφαρμοσθή γενικώς διά να περιλαμβάνη πάντας, από την τάξιν των μεγιστάνων του πλούτου, οι οποίοι εξεπήδησαν υπό την κάλυψιν του ζυριχικού καθεστώτος μέχρι και του τελευταίου κυβερνητικού υπαλλήλου και μέχρις ακόμη αυτού του αρχηγού της Πολιτείας. Τούτο πρέπει να γίνη όχι μόνον προς κάθαρσιν αλλά και προς ηθικήν ικανοποίησιν του λαού".

Σύμφωνα με την κατηγορία τα δημοσιεύματα "τείνουν να εξυβρίσουν τον κ. Πρόεδρον να προσβάλουν την τιμήν του ή να λοιδορήσουν ή να εξευτελίσουν τούτον" (Εθνική 23.4.1974).

Την υπεράσπιση ανέλαβε ο βρετανός δικηγόρος Στέφεν Τέρρελ QC μαζί με τους κυπρίους δικηγόρους

Κυριάκο Σαβεριάδη και Κώστα Αδαμίδα.

Την κατηγορία διηύθυνε ο Εισαγγελέας Αχιλλέας Φράγκος, ο οποίος με την έναρξη της δίκης έφερε ένσταση στην προσπάθεια του Τέρρελ να επιτύχει κατάθεση διαφόρων δημοσιευμάτων ξένων εφημερίδων που αναφέρονταν στα όσα είχε αναφέρει ο Πρόεδρος Μακάριος με τη δικαιολογία ότι "το άρθρο **46Α** του Ποινικού Κώδικα δεν παρέχει εις τον κατηγορούμενον το δικαίωμα να ισχυρισθή ότι το δημοσίευμα του είναι αληθές".

ΣΤΕΦΕΝ ΤΕΡΡΕΛ: "Πράγματι με διασκεδάζει πολλές φορές, το γεγονός ότι ο αντίδικος μου προσπαθεί να μαντεύσει την υπεράσπιση την οποία θα εισηγηθώ προς το δικαστήριο. Γνωρίζω το άρθρο **46Α** και τις ερμηνείες που δόθηκαν σ' αυτό από καιρού εις καιρό, ανεξάρτητα του εάν συμφωνώ ή όχι. Σε αυτό το στάδιο απλώς πληροφορώ την άλλη πλευρά..."

Το δικαστήριο απέρριψε την ένσταση της κατηγορούσης αρχής και επέτρεψε την κατάθεση των εγγράφων μεταξύ των οποίων και αντίτυπο της εφημερίδας Φιγκαρώ της **5ης** Μαρτίου **1974** στην οποία δημοσιεύεται συνέντευξη του Μακαρίου.

Η Κατηγορούσα Αρχή παρουσίασε ελάχιστους μάρτυρες και μέσα σε δυο ημέρες (**24.4.1974**) οι συνήγοροι κλήθηκαν να προβούν στις τελικές τους αγορεύσεις.

Αγορεύοντας ο Στέφεν Τέρρελ ανέφερεν ότι το άρθρο **46Α** του Ποινικού Κώδικα "είναι άκυρο διότι έρχεται σε αντίθεση προς το άρθρο **10** της Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων".

Υποστήριξε επίσης ότι εκ πρώτης όψεως δεν υπάρχει υπόθεση και ζήτησε όπως ο διευθυντής της εφημερίδας Χαράλαμπος Μ. Χαράλαμπος μη κληθεί σε απολογία.

Πρόσθεσε ότι η ελευθερία του τύπου και το δικαίωμα κάθε πολίτη να ελέγχει τις πράξεις των κυβερνητών πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη στην ερμηνεία των επίδικων δημοσιευμάτων.

"Οι κυβερνώντες πρέπει να είναι έτοιμοι να

δέχονται επικρίσεις και αυστηρόν έλεγχο" ανέφερε ο βρετανός Ποινικολόγος.

Αντίθετα ο Α. Φράγκος που παρουσιαζόταν μαζί με τον Κ. Κυπρίδημο υποστήριξε ότι ο κατηγορούμενος έπρεπε να κληθεί σε απολογία.

Για το άρθρο **46Α** του Ποινικού Κώδικα ο Αχιλλέας Φράγκος ανέφερε ότι το αδίκημα στο οποίο αφορούσε το άρθρο αυτό ήταν "νέον αδίκημα, ιδιώνυμον και καινοφανές" και ότι "ο νομοθέτης το εισήγαγε διά να προστατεύση εν τελική αναλύσει το κύρος της Πολιτειακής Εξουσίας".

Ο Αχιλλέας Φράγκος είπε ακόμη ότι το άρθρο με τον τίτλο "ετοιμάζεται διά Σευχέλλας" αποδίδει στον Πρόεδρο ταπεινές φιλοδοξίες και ότι "η περίοδος της εξουσίας του υπήρξεν περίοδος απολαύσεων κατά τρόπον που να κλονίζη την πεποίθησιν του λαού προς αυτόν" και "τον παρουσιάζη ως έχοντα πλουτίσει".

Το Δικαστήριο (Α. Κούρης) κάλεσε τον Χαρ. Χαραλάμπους σε απολογία αφού βρήκε όπως είπε "ότι εκ πρώτης όψεως τα δημοσιεύματα της Εθνικής είναι υβριστικής μορφής και ότι το άρθρον **46Α** του Ποινικού Κώδικος ορθώς ετέθη εις την θεσιν εις τη οποίαν ευρίσκεται και όχι εις το άρθρο περί δυσφημήσεως".

Στο σημείο αυτό ο βρετανός ποινικολόγος Στέφεν Τέρρελ ζήτησε όπως το δικαστήριο να παραπέμψει το άρθρο **148** της Ποινικής Δικονομίας νομικό σημείο το οποίο ηγέρθη κατά τη διαδικασία δηλαδή "κατά πόσον η υπεράσπισις της αλήθειας επί θέματος δημοσίου ενδιαφέροντος είναι ανοικτή εις την κατηγορίαν της εξυβρίσεως του Προέδρου κατά παράβασιν του άρθρου **46Α**".

Ωστόσο το δικαστήριο απέρριψε την αίτηση της υπεράσπισης.

Μετά την απόφαση αυτή ο Τέρρελ ζήτησε αναβολή της δίκης για να μπορέσει να υποβάλει στο μεταξύ αίτηση στο Ανώτατο Δικαστήριο για έκδοση διατάγματος **CERTIORARI** με το οποίο να διατάσσεται το δικαστήριο να παραπέμψει ενώπιον του το νομικό σημείο που ηγέρθη.

Το Ανώτατο συνήλθε την 1η Μαΐου για να εξετάσει το αίτημα του συνηγόρου υπεράσπισης της "Εθνικής".

Η ακρόαση γινόταν ενώπιον τεσσάρων δικαστών (Μ. Τριανταφυλλίδη, Πρόεδρου, Α. Σταυρινίδη, Λ. Λοΐζου και Χατζηαναστασίου).

Όταν ολοκλήρωσαν τις θέσεις τους με επίκληση και της υπόθεσης Πολύκαρπου Ιωαννίδη ο οποίος είχε καδικασθεί τον προηγούμενο χρόνο με βάση το άρθρο 46Α του Ποινικού Κώδικα οι Α. Φράγκος και Στ. Τέρρελ, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου Μ. Τριανταφυλλίδης παρατήρησε:

" Η παρούσα δέν είναι μια συνήθης υπόθεση. Παραπονούμενος είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μέσω του Γενικού Εισαγγελέως. Είναι υπόθεση εναντίον μιάς εφημερίδος και επηρεάζει την ελευθερίαν του Τύπου. Το άρθρον 46Α αποτελεί νέαν προσθήκην εις τον Νόμον ληφθείσαν εκ του εξωτερικού και το ερώτημα είναι πως δύναται τις να υπερασπισθή την κατηγορίαν βάσει του άρθρου τούτου; Πώς θα αποφασίση η υπεράσπις εάν θα καλέση τον κατηγορούμενον εις μαρτυρίαν; Και τούτο αποτελεί εν εκ των θεμελιωδών δικαιωμάτων του κατηγορουμένου. Πώς θα τον συμβουλεύση η υπεράσπις επί των ορίων εντός των οποίων θα κινηθή;"

Στη συνέχεια ο Μιχαλάκης Τριανταφυλλίδης απευθυνόμενος προς τον Αχιλλέα Φράγκο του είπε:

"Δεν βλέπω διατί ο Γενικός Εισαγγελέας μέσω υμών ενίσταται εις την παρούσαν αίτησιν. Θα έπρεπε να την είχε θεωρήση ευπρόσδεκτον".

Στο σημείο αυτό ο Αχιλλέας Φράγκος ζήτησε αναβολή της διαδικασίας για να μπορέσει να συνεννοηθεί με τον Γενικό Εισαγγελέα εάν επέμενε στην ένσταση του ή θα την απέσυρε.

Ωστόσο ο Γενικός Εισαγγελέας απάντησε μέσω του Αχιλλέα Φράγκου ότι επέμενε στη θέση του κι' έτσι ο Εισαγγελέας συνέχισε την επιχειρηματολογία του για μη έκδοση του αιτουμένου διατάγματος **CERTIORARI**.

Ενώ αναμενόταν η απόφαση του Ανωτάτου σχετικά

με την άρνηση του πρωτόδικου δικαστηρίου να παραπέμψει στο Ανώτατο Δικαστήριο προς γνωμάτευση νομικό σημείο που ηγέρθη σημειώθηκε "νέα απρόοπτος εξέλιξις στην υπόθεση" (Εθνική 11.5.1974) και οι δυο πλευρές κλήθηκαν ενώπιον του Ανωτάτου από τον Πρόεδρο του Μ. Τριανταφυλλίδη.

Πρόσθετε η εφημερίδα:

"Ο κ. Τριανταφυλλίδης ανέφερεν εις αυτούς ότι κατά τη μελέτη της αποφάσεως προέκυψεν εν σημείον το οποίον ουδεμία εκ των δύο πλευρών έθιξεν κατά την ενώπιον του Ανωτάτου διεξαχθείσαν διαδικασίαν,.

Το θέμα τούτο είναι κατά πόσον εν όψει του γράμματος και πνεύματος του άρθρου 148 (1) της Πολιτικής Δικονομίας, το σημείον το οποίον εζήτησεν ο συνήγορος της "Εθνικής" Στέφεν Τέρρελ όπως παραπεμφθεί προς γνωμάτευσιν είχε εγερθή πραγματικώς κατά την διάρκειαν της ενώπιον του Πρωτόδικου Δικαστηρίου διαδικασίας, εις συγκεκριμένον στάδιον της δίκης. Κατόπιν τούτου, η συζήτησις ανεβλήθη διά την 5.30 απογευματινήν της Δευτέρας, (13.5) διά να παρασχεθή χρόνος εις τας δύο πλευράς να προπαρασκευασθούν επί του εγερθέντος σημείου".

Τελικά το Ανώτατο σε απόφαση του παρέπεμψε τη διακοπέισα υπόθεση εναντίον της "Εθνικής" για να συνεχισθεί ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου κρίνοντας ότι το νομικό σημείο, το οποίο προκάλεσε την ενώπιον του της υπεράσπισης είχε εγερθεί πρόωρα ενώπιον του πρωτόδικου δικαστηρίου και ως εκ τούτου αποφάσισε όπως μη εκδώσει το διάταγμα CERTIORARI.

Στην απόφαση του το Ανώτατο Δικαστήριο τόνισε ότι είναι δυνατό το ίδιο σημείο να προκύψει εκ νέου κατά τη συνέχιση της δίκης ενώπιον του πρωτοδίκου δικαστηρίου οπότε η υπεράσπιση δυνατόν να το εγείρη και πάλι και να ζητήσει παραπομπή του ενώπιον του Ανωτάτου.

Αναλυτικότερα η απόφαση του Ανωτάτου, όπως την ανέγνωσε ο Πρόεδρος του Μιχαλάκης Τριανταφυλλίδης, έχει ως εξής: (Εθνική 21.5.1974):

"Το άρθρον 148 του νόμου περί Ποινικής

Δικονομίας δυνάμει του οποίου εγένετο η παρούσα αίτησις δεν παρέχει τον μηχανισμόν ούτε εις τον Γενικόν Εισαγγελέα ούτε εις την υπεράσπισιν να εκλέξουν νομικόν σημείον προς γνωμάτευσιν υπό του Ανωτάτου Δικαστηρίου εις οιονδήποτε στάδιον, εκτός εάν το εν λόγω σημείο πραγματικά εγκριθεί κατά την ακροαματικήν διαδικασίαν.

Εις την προκειμένην περίπτωσιν παρ' όλων ότι και αι δύο πλευραί συνεζήτησαν το σημείον κατά πόσον η αλήθεια αποτελεί υπεράσπισιν επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος εις περιπτώσεις εξυβρίσεως του Προέδρου και το Πρωτόδικον Δικαστήριον εξέδωσεν απόφασιν περί του εν λόγω σημείου, εν τούτοις η τοιαύτη συζήτησις και απόφασις του Δικαστηρίου δεν ήσαν αναγκαίαι εις το στάδιον εκείνον της διαδικασίας. Εις εκείνο το στάδιον ο δικαστής του Πρωτόδικου Δικαστηρίου ούτε δικαίωμα είχεν ούτε διακριτικήν εξουσίαν να αποφανθή επί του σημείου τούτου.

Συνεπώς η υπόθεσις της "Εθνικής" δέον να συνεχισθή ενώπιον του Πρωτοδίκου Δικαστηρίου και εάν το σημείον τούτον εγερθή και πάλιν εναπόκειται εις την υπεράσπισιν να αποφανθή ε... ον σημείον να προκύψη εκ σημείου τούτου ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου προς γνωμάτευσιν.

Εν πάση περιπτώσει δεν αμφιβάλλομεν ότι όταν το σημείον τούτο εγερθή εκ δευτέρου ο δικαστής του Πρωτοδίκου Δικαστηρίου θα επανεξετάση το θέμα άνευ ουδεμιάς δεσμεύσεως υπό της ήδη εκδοθείσης αποφάσεως του. Η απόφασις του αύτη, ουδόλως το δεσμεύει διότι είναι απλώς μία αφηρημένη γνώμη επί ενός νομικού σημείου υκαι συνεπώς πρέπει να αποφασίση το σημείο τούτο εάν και εφ' όσον εγερθή εξ υπαρχής".

Στις **17 Ιουνίου 1974** ο συνήγορος υπεράσπισης Στέφεν Τέρρελ αναφέρθηκε στην απόφαση του Ανωτάτου λέγοντας ότι στην ουσία αυτή κατέστησε άκυρη την προηγούμενη απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου ότι η υπεράσπιση της αλήθειας δεν είναι ανοικτή σε υποθέσεις εξύβρισης του Αρχηγού της Πολιτείας.

Διευκρίνισε επίσης ότι σύμφωνα με την απόφαση

του Ανωτάτου στο εγερθέν νομικό σημείο, η υπόθεση Πολύκαρπου Ιωαννίδη δεν αποτελεί δεσμευτικό προηγούμενο στην περίπτωση της "Εθνικής" διότι το σημείο εάν η αλήθεια αποτελεί υπεράσπιση σε κατηγορία για εξύβριση του Προέδρου δεν είχε εγερθεί στην υπόθεση εκείνη.

Στη συνέχεια ο Χαράλαμπος Χαραλάμπος κλήθηκε σε απολογία και απάντησε ότι δεν είχε τίποτε να πει.

Ακολουθώς ο Τέρρελ άνοιξε την υπεράσπιση και καθόρισε τη γραμμή την οποία προτίθετο να ακολουθήσει λέγοντας τα εξής:

ΤΕΡΡΕΛ: Προτίθεμαι να καλέσω μάρτυρες για να αποδείξω ότι τα δημοσιεύματα είναι αληθινά και προτίθεμαι να υπερασπισθώ αυτή την υπόθεση στη βάση ότι μου παρέχονται οι υπερασπίσεις του ποινικού λιβέλλου και του στασιαστικού λιβέλλου. Θα αποδείξω ότι τα κύρια σημεία των δημοσιευμάτων είναι αληθινά και ότι αυτά έγιναν προς το δημόσιο συμφέρον, ότι δηλαδή είναι προς όφελος του κοινού να γνωρίζει. Δεν προτίθεμαι να καλέσω τον κατηγορούμενο σε μαρτυρία, διότι για τους σκοπούς της υπεράσπισης την οποία ακολουθώ, αυτός δεν έχει να προσφέρει μαρτυρία ως προς την αλήθεια των γεγονότων.

Τα βασικά σημεία τα οποία θα επιχειρήσω να αποδείξω ότι είναι αληθινά:

1). Κατά την παρούσα κατάσταση πληθωρισμού το κοινό έννομα προβαίνει σε κριτική της δαπάνης χρημάτων στο εξωτερικό για τέτοιους σκοπούς.

2). Αποτελεί έννομη ερώτηση το "Πόθεν Εσχες", πόθεν δηλαδή προήλθαν τα χρήματα για τη δαπάνη αυτή, το να τίθεται δε τέτοιο ερώτημα δεν αποτελεί δυσφήμιση. Η απάντηση σε αυτό δυνατόν να είναι. Επίσης δεν υπάρχει αντίρρηση στην αίτηση για την εφαρμογή του νόμου για το "Πόθεν Εσχες" ούτε και εκ μέρους του ιδίου του Προέδρου.

Μετά την εισαγωγική αυτή δήλωση ο Τέρρελ ζήτησε να προσάξει στο δικαστήριο ως μαρτυρία πιστοποιημένα αντίγραφα των πράξεων μεταβίβασης

(τιτλοποιήσεως) της γης στις Σευχέλλες.

Η κατηγορούσα αρχή έφερε ένσταση στη προσαγωγή διότι δεν είχε δοθεί προειδοποίηση προς τούτο. Στο σημείο αυτό η υπεράσπιση δήλωσε ότι μπορούσε να δώσει αμέσως σχετική προειδοποίηση, αλλά η Κατηγορούσα Αρχή απάντησε ότι χρειάζεται χρόνο για να μελετήσει τα έγγραφα. (Αντίγραφα των εγγράφων παραδόθηκαν από τον κ. Τέρρελ στο Δικηγόρο της Δημοκρατίας).

Εν όψει της εξέλιξης αυτής η υπεράσπιση ζήτησε από το δικαστήριο αναβολή για να μπορέσει να καλέσει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας όπως εμφανισθεί και παρουσιάσει τα πρωτότυπα της πράξης μεταβίβασης ως και ή να δώσει σχετική προειδοποίηση προς την κατηγορούσα αρχή όπως θέσει στη διάθεση του δικαστηρίου τα πρωτότυπα έγγραφα όπως επίσης και τα σχετικά αρχιτεκτονικά σχέδια τα οποία έχουν εκπονηθεί.

Την επομένη ο Στέφεν Τέρρελ πληροφόρησε το Δικαστήριο ότι κατείχε πιστοποιημένα αντίγραφα των τίτλων ιδιοκτησίας της έκτασης την οποία αγόρασε ο Πρόεδρος Μακάριος στις Σευχέλλες και ζήτησε όπως η κατηγορούσα αρχή καταθέσει τα έγγραφα αυτά.

Όμως η Κατηγορούσα Αρχή αρνήθηκε να κάμει κάτι τέτοιο.

Ετσι καταχώρησε κλήσεις για να προσέλθουν στο δικαστήριο για να καταθέσουν, ο Πρόεδρος Μακάριος, ο Γενικός Εισαγγελέας και οι αρχιτέκτονες αδελφοί Ι. και Α. Φιλίππου που έκαναν τα σχέδια στο κτήμα που εξασφαλίστηκε στις Σευχέλλες.

Ο Πρόεδρος Μακάριος και ο Γενικός Εισαγγελέας καλούνταν να παρουσιάσουν τα πρωτότυπα των πράξεων τιτλοποίησης των κτημάτων στις Σευχέλλες στο όνομα του προέδρου της Δημοκρατίας και οι Αρχιτέκτονες να παρουσιάσουν τα χωρομετρικά και αρχιτεκτονικά σχέδια της προβλεπόμενης οικοδομής.

Στη συνέχεια το Δικαστήριο κάλεσε ενώπιον του τον πρωτοκολλητή των δικαστηρίων Λευκωσίας και για να το πληροφορήσει κατά πόσον η μαρτυρική κλήση επεδόθη στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας:

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Η μαρτυρική κλήση δεν επεδόθη καθ' ότι ύστερα από συμβουλή του Προέδρου των δικαστηρίων δεν μπορεί να επιδοθεί μαρτυρική κλήση στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

ΤΕΡΡΕΛ: Με όλο τον σεβασμό υποβάλλω ότι τούτο είναι υπόθεση του εκδικάζοντος δικαστηρίου και όχι του Προέδρου των δικαστηρίων. Επιμένω όπως η μαρτυρική κλήση εκδοθεί και αντιλαμβάνομαι ότι τούτο δύναται να γίνει μέσα σε **15** λεπτά.

Μετά από αυτά ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας ο οποίος είχε καταφθάσει στην αίθουσα του Δικαστηρίου αφού εγέρθηκε είπε σύμφωνα με την εφημερίδα ΕΘΝΙΚΗ (19.6.1974):

ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ; Παρόμοια μαρτυρική κλήση επεδόθη και Σε μένα. Δηλώνω όμως υπεύθυνα ότι τα εν λόγω έγγραφα δεν ευρίσκονται στην κατοχή μου ή υπό τον έλεγχο μου και ουδέποτε υπήρξαν. Δηλώνω απερίφραστα ότι εάν τα έγγραφα αυτά βρίσκονταν στην κατοχή μου αδίστακτα θα τα κατέθετα στο δικατήριο".

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΦΡΑΓΚΟΣ: Τα έγγραφα δεν ευρίσκονται στα χέρια του Προέδρου της Δημοκρατίας, αλλά στα χέρια των αρχιτεκτόνων του, Αδελφών Φιλίππου. Αντιλαμβάνομαι ότι αυτοί εκλήθησαν από την υπεράσπιση να καταθέσουν ορισμένα άλλα έγγραφα και δύναται να καταθέσουν και τα έγγραφα τιτλοποίησης.

ΤΕΡΡΕΛ: Μόνο αρμόδιο πρόσωπο για να μαρτυρήσει για την αυθεντικότητα των πρωτοτύπων ή της γνησιότητας των εγγράφων είναι ο ιδιοκτήτης των κτημάτων δηλαδή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και συνεπώς είναι επάναγκες η κλήση να επιδοθεί σ' αυτόν για να προσέλθει και να καταθέσει στο δικαστήριο.

ΚΟΥΡΡΗΣ: (Δικαστής): Εν όψει της δήλωσης του κ. Φράγκου ότι τα έγγραφα αυτά μπορούν να κατατεθούν από τους Αδελφούς Φιλίππου εξακολουθείτε να επιμένετε στην προσέλευση του Προέδρου της Δημοκρατίας ως μάρτυρος.

ΤΕΡΡΕΛ: Εισαγωγικά η υπεράσπιση ευθύς εξ αρχής υπέδειξε έναντι και του δικαστηρίου και της Κατηγορούσης Αρχής ότι εφ' όσον ο κ. Φράγκος δέχθηκε την κατάθεση των πιστοποιημένων αντιγράφων των εν

λόγω εγγράφων από την υπεράσπιση, η υπεράσπιση δεν έχει άλλη εκλογή από του να ακολουθήσει κατά γράμμα την ορθή διαδικασία. Δεν πιστεύω ότι οι αδελφοί Φιλίππου θα είναι σε θέση να μαρτυρήσουν για τη γνησιότητα των εγγράφων αυτών. Εκείνο το οποίο έπρεπε να γίνει είναι όπως ο ιδιοκτήτης των εγγράφων τα παραλάβει και προσέλθει στο δικαστήριο να καταθέσει και να μαρτυρήσει για τη γνησιότητα τους.

Μετά από αυτό το δικαστήριο ανέβαλε την υπόθεση για την επομένη για να καταστεί δυνατή εν τω μεταξύ η επίδοση του κλητηρίου εντάλματος στον Πρόεδρο Μακάριο.

Η υπεράσπιση παρακάλεσε το δικαστήριο όπως δώσει οδηγίες στον πρωτοκολλητή να επισπεύσει την επίδοση του κλητηρίου εντάλματος για να μη καταστεί αναγκαία η περαιτέρω αναβολή. Στην παράκληση αυτή ο δικαστής παρατήρησε ότι αυτό δεν είναι θέμα της δικής του αρμοδιότητας.

Όμως ο πρωτοκολλητής υπέβαλε στο Δικαστήριο αίτηση με την οποία αυτός ζητούσε οδηγίες του κατά πόσο μπορούσε να εκδώσει την μαρτυρική κλήση που είχε εκδώσει η υπεράσπιση, στον Πρόεδρο Μακάριο.

Ο δικαστής Αντ. Κούρης κάλεσε τις δυο πλευρές να εκθέσουν τις απόψεις τους.

ΤΕΡΡΕΛ: Πρόκειται για άρνηση του πρωτοκολλητή να εκτελέσει το καθήκον του δηλαδή να επιδώσει τη μαρτυρική κλήση στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Το Δικαστήριο δεν μπορεί να επέμβει στο προκεχωρημένο αυτό στάδιο δηλαδή μετά την έκδοση του κλητηρίου εντάλματος και να πει στον Πρωτοκολλητή κατά πόσον αυτός μπορεί ή όχι να επιδώσει τη μαρτυρική κλήση. Εάν ο πρωτοκολλητής συνεχίσει να αρνείται να εκτελέσει το καθήκον του, τότε η υπεράσπιση έχει το δικαίωμα ζητήσει από το Ανώτατο Δικαστήριο την έκδοση διατάγματος (MANDAMUS) με το οποίο να διατάσσεται ο πρωτοκολλητής να επιδώσει τη μαρτυρική κλήση.

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΦΡΑΓΚΟΣ: Η έκδοση και επίδοση

μαρτυρικής κλήσεως σε οποιανδήποτε μαρτυρία βρίσκεται υπό τον έλεγχο του δικαστηρίου και προτού εκδοθεί και επιδοθεί μια κλήση χρειάζεται απαραίτητα η άδεια του δικαστηρίου. Καλώ το δικαστήριο να δώσει οδηγίες στον πρωτοκολλητή να μη επιδώσει τη μαρτυρική κλήση στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

ΚΟΥΡΡΗΣ (Δικαστής): Το Δικαστήριο έχει εξουσίες να δώσει οδηγίες στον Πρωτοκολλητή για την επίδοση ή όχι των μαρτυρικών κλήσεων, αλλά προτού αποφασίσει για την τύχη της παρούσης μαρτυρικής κλήσεως, καλώ τις δυο πλευρές να εκφέρουν τις απόψεις τους κατά πόσον ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι πρόσωπο το οποίο μπορεί να κληθεί ενώπιον του δικαστηρίου για να δώσει μαρτυρία ή να καταθέσει έγγραφα.

ΤΕΡΡΕΛ: Χωρίς να εγκαταλείπω τις αρχικές μου απόψεις ότι δηλαδή το Πρωτόδικο Δικαστήριο δεν μπορεί να επέμβει σε θέμα επίδοσης μαρτυρικής κλήσεως εν τούτοις δεν υπάρχει καμιά πρόνοια είτε στο νόμο περί μαρτυριών είτε στο σύνταγμα, η οποία απαγορεύει σε ένα διάδικο να εκδώσει ή να επιδώσει μαρτυρική κλήση στον πρόεδρο της Δημοκρατίας. Δεν πρέπει να αποφασισθεί το θέμα αυτό πάνω στην προϋπόθεση ότι Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα αρνηθεί να υπακούσει στο κλητήριο ένταλμα που θα του επιδοθεί. Πρέπει πρώτα να εξασφαλισθεί η επίδοση του κλητηρίου εντάλματος και όλα τα άλλα θέματα θα εξετασθούν από το δικαστήριο όπου και εφ' οσον θα εγερθούν.

ΑΧ. ΦΡΑΓΚΟΣ: Η κλήση δεν πρέπει να επιδοθεί στον Πρόεδρο ο οποίος δεν μπορεί να παρουσιασθεί ως μάρτυρας. Η θέση του Προέδρου είναι παρόμοια με εκείνη της Βασίλισσας της Αγγλίας, η οποία δεν μπορεί να κληθεί ως μάρτυρας.

ΤΕΡΡΕΛ: Το επιχείρημα αυτό δεν ευσταθεί γιατί η Βασίλισσα της Αγγλίας είναι κληρονομικός μονάρχης και καμιά ανάμιξη ή ευθύνη δεν έχει στην πολιτική. Αντίθετα στο κυπριακό σύστημα ο Πρόεδρος εκλέγεται και δεν ευρίσκεται εκτός του πολιτικού

στίβου. Ακόμη στην Αγγλία όλες οι ποινικές διώξεις γίνονται στο όνομα της βασίλισσας ενώ στην Κύπρο γίνονται στο όνομα της Δημοκρατίας και όχι του Προέδρου.

ΚΟΥΡΡΗΣ: Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι αρχηγός του κράτους και δε μπορεί, όπως και η Βασίλισσα της Αγγλίας να κληθεί ως μάρτυρας. Ελαβα σοβαρά υπόψη στην απόφαση μου το γεγονός ότι τα έγγραφα θα παρουσιασθούν τελικώς στο δικαστήριο. Και αυτό σύμφωνα με δήλωση του κ.Φράγκου ότι η κατηγορούσα αρχή θα παρουσιάσει η ίδια τα έγγραφα αγοράς που κατέχει (τιτλοποίηση) και τα χωρομετρικά σχέδια. Ο κ. Φράγκος εδήλωσε επίσης ότι οι κλητευθέντες αρχιτέκτονες είναι επίσης πρόθυμοι να προσέλθουν στο δικαστήριο ως μάρτυρες.

Τελικά ο Αχιλλέας Φράγκος παρουσίασε στο Δικαστήριο τα έγγραφα αγοράς (τιτλοποίησης) δυο τεμαχίων γης στις Σευχέλλες από τον Πρόεδρο Μακάριο καθώς και δυο χωρομετρικά σχέδια, αλλά όχι τα αρχιτεκτονικά σχέδια.

Ο συνήγορος υπεράσπισης Στέφεν Τέρρελ ανέφερε ότι η υποχρέωση της Κατηγορούσης Αρχής ήταν όπως παρουσιάσει όλα τα έγγραφα που ζητούντο στην σχετική ειδοποίηση της υπεράσπισης όπως (α) τα έγγραφα τιτλοποίησης, (β) τα χωρομετρικά σχέδια και τα εκπονηθέντα αρχιτεκτονικά σχέδια για την ανέγερση έπαυλης.

Ο Τέρρελ είπε ότι το Δικαστήριο έπρεπε να αρνηθεί στην Κατηγορούσα Αρχή περαιτέρω ακρόαση εκτός αν έφερνε όλα τα έγγραφα άλλως θα ζητούσε από το Ανώτατο Δικαστήριο την ακύρωση της απόφασης του Δικαστηρίου όπως μη επιδοθεί η μαρτυρική κλήση στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Ο Αχιλλέας Φράγκος είπε ότι η υποχρέωση που είχε αναλάβει ήταν να προσκομίσει το πωλητήριο έγγραφο και τα χωρομετρικά σχέδια τα οποία είχε ήδη παρουσιάσει.

Τα αρχιτεκτονικά σχέδια, παρατήρησε, δεν βρίσκονταν υπό τον έλεγχο του και ότι γι' αυτά μπορούν να κληθούν ως μάρτυρες οι αρχιτέκτονες.

Ο Τέρρελ είπε ότι είχε πληροφορίες πως οι αρχιτέκτονες δεν θα κατέθεταν τα σχέδια και επέμενε στην αξίωση του όπως η κατηγορούσα αρχή τα καταθέσει.

Ωστόσο, το Δικαστήριο έκρινε ότι η άρνηση της Κατηγορούσης Αρχής να παρουσιάσει ενώπιον του τα αρχιτεκτονικά σχέδια που εκπονήθηκαν για τη ανέγερση της έπαυλης στις Σευχέλλες δεν συνιστούσε περιφρόνηση του Δικαστηρίου.

Ανέφερε ακόμα ότι δεν υπήρχε κανένα διάταγμα του δικαστηρίου που να διατάσσει την Κατηγορούσα Αρχή να παρουσιάσει οποιαδήποτε έγγραφα. Το μόνο που υπάρχει κατέληξε ο δικαστής Αντώνης Κούρρης είναι μια ειδοποίηση εκ μέρους της υπεράσπισης προς την Κατηγορούσα Αρχή, όπως αυτή παρουσιάζει τα έγγραφα τιτλοποίησης, τα χωρομετρικά σχέδια και τα αρχιτεκτονικά σχέδια, ενώ όπως εμφανίζεται από τη Δικογραφία ο κ. Φράγκος έχει μόνο τα δυο πρώτα.

Όπως παρατηρούσε η εφημερίδα "Εθνική" στις **25 Ιουνίου 1974** "μετά την απόφασιν του Δικαστηρίου, τα έγγραφα αυτά επεστράφησαν εις τον κ. Φράγκον".

Στη συνέχεια κλήθηκε από την υπεράσπιση ως μάρτυρας υπεράσπισης ο δημοσιογράφος Κώστας Κώννας ανώτερος πολιτικός συντάκτης της "Εθνική", ο οποίος δημοσιογραφούσε από το **1936**.

Ο Κώννας είπε ότι στην πολυετή σταδιοδρομία του διατέλεσε διευθυντής διαφόρων εφημερίδων μεταξύ των οποίων και του "Εθνους", που εκδιδόταν από το **1947** μέχρι το **1960** ενώ υπήρξε αρχισυντάκτης στην "Ελευθερία" και ανταποκριτής πολλών ξένων εφημερίδων και μέλος του Συμβουλίου της Ένωσης Συντακτών για δυο περιόδους.

Ο Κώννας είπε ότι στη δημοσιογραφική διάσκεψη της **6ης Απριλίου 1974** ο Πρόεδρος Μακάριος ρωτήθηκε προφορικά για το κτήμα στις Σευχέλλες και απάντησε ότι η υπόθεση αυτή βρίσκεται ενώπιον του Δικαστηρίου.

Είπε, ωστόσο, προς προσωπική ενημέρωση των παρευρισκομένων ότι πράγματι είχε αγοράσει μια έκταση γης **40** σκαλών στις Σευχέλλες σε μικρή

απόσταση από την έπαυλη Σαν Σουσί όπου διέμενε κατά τη διάρκεια της εξορίας του.

Πριν αγοράσει αυτό το κτήμα, συνέχισε ο μάρτυρας, ως τους είπε ο Πρόεδρος, διεπραγματεύετο να αγοράσει ένα άλλο, πάλι στις Σεϋχέλλες, το οποίο ανήκε σε κάποιον Αγγλο επιχειρηματία που διαμένει στην Κένυα. Ο Αγγλος όμως δεν ήταν διατεθειμένος να το πωλήσει και για το λόγο αυτό ζητούσε υπερβολική τιμή.

Την υπόθεση αυτή της αγοράς του κτήματος ο Πρόεδρος Μακάριος την ανέφερε στον Πρόεδρο της Κένυας Γιόμο Κενυάτα, ο οποίος και προσφέρθηκε να τον βοηθήσει να αποκτήσει το κτήμα μεσολαβώντας στον Αγγλο επιχειρηματία.

Ο Κύπριος Πρόεδρος όμως αρνήθηκε τη μεσολάβηση του.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΑΒΕΡΙΑΔΗΣ (εκ των συνηγόρων υπεράσπισης): Είπε ο Πρόεδρος στους δημοσιογράφους πόσα αγόρασε το κτήμα των 40 σκαλών στο οποίο κατέληξε τελικά και με ποίου τα χρήματα το αγόρασε;

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΦΡΑΓΚΟΣ (Κατηγορούσα Αρχή): Η αλήθεια των γεγονότων δεν αποτελεί υπεράσπιση στην ποινική διαδικασία κατά το άρθρο 46Α του Ποινικού Κώδικα.

ΣΤΕΦΕΝ ΤΕΡΡΕΛ (Ηγούμενος της Υπεράσπισης): Υποβάλλω ότι η αλήθεια σε θέμα δημοσίου ενδιαφέροντος ή κριτική βασιζόμενη σε αληθή γεγονότα αποτελούν υπεράσπιση σε κατηγορίες εξύβρισης του Προέδρου της Δημοκρατίας. Το Ανώτατο Δικαστήριο ουδέποτε απεφάνθη επί του σημείου αυτού η δέ πρόσφατη απόφαση στην υπόθεση του κ. Πολύκαρπου Ιωαννίδη δεν αποτελεί προηγούμενο ότι η αλήθεια δεν αποτελεί υπεράσπιση. Η υπόθεση εκείνη συζητήθηκε σε άλλο θέμα, άσχετα με την παρούσα υπόθεση. Εισηγούμαι όπως η ερμηνεία των νόμων του Ποινικού Κώδικα γίνεται κατά τρόπον φιλελεύθερον και προς όφελος των πολιτών.

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΦΡΑΓΚΟΣ: Το άρθρο 46Α του Ποινικού Κώδικα καμιά υπεράσπιση δεν παρέχει καθ' ότι καμιά

υπεράσπιση δεν αναφέρεται όπως γίνεται λόγου χάριν στις περιπτώσεις του Ποινικού και του στασιαστικού λιβέλλου.

Η υπεράσπιση ζήτησε από τον μάρτυρα Κόνωνα όπως παρουσιάσει τα πιστοποιημένα αντίγραφα των εγγράφων αγοράς των κτημάτων στις Σευχέλλες.

Στο σημείο αυτό η Κατηγορούσα Αρχή έφερε ένσταση στην προσαγωγή τους και στη συνέχεια ο Αχιλλέας Φράγκος αντεξέτασε τον Κώστα Κόνωνα ο οποίος είπε ότι η διάσκεψη του Προέδρου δόθηκε μετά τα δημοσιεύματα για τα οποία κατηγορείτο η "Εθνική".

Ο Αχιλλέας Φράγκος επέδειξε στον Κώστα Κόνωνα το ανακοινωθέν του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών που εκδόθηκε μετά τη διάσκεψη και όπως ανέφερε σε ερώτηση του Κυριάκου Σαβεριάδη όλα όσα κατέθεσε για το κτήμα των Σευχελλών δεν περιλαμβάνονταν στο εκδοθέν Δελτίο και ότι όσα ανέφερε ήταν από τις σημειώσεις που πήρε κατά τη διάρκεια της διάσκεψης.

ΣΑΒΕΡΙΑΔΗΣ: Όταν μιλούσε ο Πρόεδρος έκαμε καμμία νύξιν εάν τα περί Σευχελλών ήθελε να περιληφθούν εις την συνέντευξιν.

ΚΟΝΩΝΑΣ: Ο Πρόεδρος είπε να μη δημοσιευθούν λόγω εκκρεμότητας της υποθέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου.

Το δικαστήριο έκρινε τελικά ότι "η αλήθεια επί θέματος δημοσίου ενδιαφέροντος ή η κριτική επί ορθών γεγονότων δεν αποτελεί υπεράσπισιν εις κατηγορίαν επί θεμάτων εξυβρίσεως του Αρχηγού της Πολιτείας δυνάμει του άρθρου 46Α.

Πρόσθεσε το δικαστήριο ("Εθνική" 27.6.1974):

" Εις το σκεπτικόν της αποφάσεως του το Δικαστήριο ειπε μεταξύ άλλων ότι εάν αι ως άνω υπεραπίσεις ήταν ανοικταί εις την κατηγορίαν εξυβρίσεως του Αρχηγού της Πολιτείας, ο Νομοθέτης θα έκαμνεν σχετικήν πρόνοιαν περί τούτου. Εν πάση περιπτώσει και εις άλλας χώρας που στηρίζονται επί του Ηπειρωτικού Δικαίου αι ως άνω υπεραπίσεις δεν είναι εφικταί".

ΤΕΡΡΕΛ: Εφόσον το δικαστήριο απεφάσισε ότι η

αλήθεια δεν αποτελεί υπεράσπιση και επειδή όλοι οι μάρτυρες της υπεράσπισης θα κατέθεταν πάνω στα ίδια θέματα η υπεράσπιση έκλεισε την υπόθεση της.

Έτσι ακολούθησαν οι αγορεύσεις των δικηγόρων υπεράσπισης και κατηγορίας.